N. 30.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 12. Kwietnia V. S. ROKU 1806.

ROSSYA.

S. PETERSBURG V. S. 6 Kwietnia. Podpółkownik Debu naznaczony kommendatem Kałuskiego półku muszkietyerów. Wymazuie się z rang listy umarły Półkownik 3 artylleryi regimentu Bastian. Półkownik Cwileniew został Szefem Nowo Ingermanlandzkiego półku muszkietyerów. Półkownik Okrato umieszczony w garnizonie Kijowskim. Podpółkonik Orurk, który się dystyngwował podczas przeszłey kampanii kommenderuiąc forpoczty, otrzymał rangę Półkownika. Wyrokiem sądu woyskowego pozbawiony rangi, szlacheckiey i Graffowskiey dostoyności Półkownik Graf Tołstoy, otrzymał przebaczenie, powraca do teyże dostoyności, z rangą korneta. Korpusu Grodzieńskiego Kadeci, Rogowski, Dunaiewski, Wierzchowski, Szwykowski, Popławski, Mikosza, Stanisławski, Dombrowski, Andrzeykowicz, Adamowicz, Rayski; Wileńskiey szkoły rycerskiey Konopka, otrzymali rangę Officyerską w różnych półkach.

Zasiadaiący w banku Assygnacyinym X. Galicin uwalnia się od służby z pensyą 2 t. rubli. Stanu Konsyliarz Muchanow będzie Riazańskim Gubernatorem cywilnym. Stanu Konsiliarz Brusiłow Gubernatorem cywilnym Półtawskim. G. infanteryi Buxhewden otrzymał order S. Włodzimierza 1 Klassy z reskryptem, w którym J. J. M. wychwala męztwo iego, waleczność, i przezorność okazaną w ostatniey kampanii, szczególniey zaś w bitwie pod Austerlitz, gdzie hetmanił skrzydłu lewemu. Aktualny stanu Konsyliarz Prezydent Kijowskiego sądu głównego Morzkowski w nadgrodę zasług otrzymał order S. Anny 1 Klassy.

Dla wygody i rozkrzewienia handlu Rossyiskiego, postanowione są wexlowe i towarne kantory w Moskwie, Archangelsku, 2 w Odessie, w Taganrogu, i Teodozyi, na wzór tey, iaka dawno iest w S Petersburgu; dla wszystkich wydane przepisy iednakie, wyznaczeni Officyalistowie, i pensyą opatrzeni, która na 6 Kantorów ogółem wyniesie rubli 56430 na osob 80.

AUSTRYA.

WIEDEN 12 kwietnia W liczbie millionowych ofiar, które narod Wegierski składać nie przestaie dla poratowania prowincyi woyną wyniszczonych, zwrócił uwagę Cesarza ofiara prywatnego mieszczanina w Semlinie Manziarli, który w zbożu i różnych produktach darował 2600 złot. ryńs. Temu podziękowanie kazał oświadczyć imieniem swoiém Monarcha za obywatelski postępek. W stolicy naszey towarzystwo Muzyczne na zysk wdów i sierot dawało przed kilko d. Akademią; składała się z 200 Artystów naypierwszych. Cesarz, familia panuiąca, tysiące znakomitych obywatelów płci oboiey znaczną dali iałmużnę.

Od nieiakiego czasu biegała w mieście pogłoska, że rząd zamyśla uczynić odmianę w bankocetlach większych, z uszczerbkiem dzisieyszey onych wartości. Przez co ponieważ nie ieden w błąd wprowadzony mógł wiele tracić, a kredyt publiczny cierpiałby na tém, Ministrowie ogłosić kazali, że powieść iest bezdowodna i zmyślona, gdyż rząd o żadnych odmianach szkodliwych obywatelskiemu dobru nie myślił. Drugie zdarzenie posłuży ieszcze do utwierdzenia kredytu naszego. Process fałszuiących bankocetle Wiedeńskie i monetę rozmaitą, po długiém oczekiwaniu został ukończony w Strasburgu. Winowaycy rodem Francuzi w oyczyźnie odbiorą karę przepisaną; poddani zaś Austryackiego domu wkrótce do Wiednia maią być odesłani.

Do Triestu przybywaią okręta, na których wyprowadzono żołnierza Austryackiego z Dalmacyi, i wszelką własność skarbową. Gdy regiment Thurn niedawno ustępował z Bocca di Cattaro, panowała tam wielka niespokoyność umysłów i zamieszanie. G. Molitor z woyskiem Francuzkiém był w Makarsko. D. 15 Marca iedna z dywizyi iego zbliżywszy się do Raguzy, domagała się żywności dla siebie i wielu innych potrzeb. Senat RP. zezwolił na wszystkie żądania. Lecz wkrótce potém ukazały się nieprzyiacielskie statki zbroyne przed portem; Francuzi od miasta oddalić się musieli. Z Wenecyi G. Miollis wysłał 20 okrętów ładownych żołnierzem, które do Raguzy i Cattaro przeznaczone były. W drodze ostrzeżony kommendant eskadry, że Anglicy w przewyższaiących siłach krążą po Adryatyckiey odnodze, wysiadł z woyskiem na ląd w Jstryi. W Raguzie bawił 6 tygodni Półkownik gwardyi Francuzkiey Bessieres. Wyprowadzone z Neapolu woyska Rossyiskie, iuż przybyły do morza Jońskiego; gdzie krąży z eskadrą Admirał Siniawin.

Kardynał Ruffo z Jnspruck przybył do Laybach i wkrótce u nas iest spodziewany. W Trieste i mieyscach okolicznych żywność bardzo droga; statki kupieckie nie zawiiaią do portu, dla niepewności i niebezpieczney żeglugi. Molitor z woyskiem swoiém zachowuie się spokoynie, wgłąb Dalmacyi wkraczać nie śmieiąc. Wysłał gońców do Mediolanu, czeka nowych instrukcyi i rozkazów; posiłek wkrótce odbierze, gdyż cała dywizya G. Marmont znayduie się teraz w okolicach Goricyi. Przez Jstryą i granice Croacyi poiedynczo tylko Francuzcy Officyerowie do niego pośpieszaią. Słychać, iż garnizon w Braunau zostawiony, który według brzmienia traktatu Presburgskiego miał ustąpić do Bawaryi na początku kwietnia, odebrał niedawno rozkaz zatrzymać się na mieyscu do niezamierzonego czasu, dopóki ułatwione nie będą trudności zachodzące z dworem naszym, o dzierżawę Dalmacyi.

Dziś przez Fiume wiadomość przyszła, że Francuzi miasto Raguzę osadzili. Arcy X. Karol powtórnie zalecił kommenderuiącym na granicy Tureckiey, ażeby w czasie rozruchów terazn. naywiększą ostrożność zachowali, mianowicie od Bośnii i Serwii, gdzie strony przeciwne sposobią się do zagaienia krwawey kampanii. G. Andreossy otrzymał order korony żelazney. Graf Metternich odwołany z Berlina, wkrótce ma wyiechać do S. Peetrsburga w poselskiey dostoyności. Wodzowie Francuzcy woysko prowadzący do Dalmacyi, stanowszy na iey granicach, konie do Włoch odsyłaią, dla niedostatku furażów.

Doniesienia z Semlina odebrane smutny obraz maluią prowincyi Ottomańskich. Drogi dla kupców, gońców, podróżnych nieprzebyte w Romelii, Serwii; ktokolwiek tędy iechał od nieiakiego czasu, życie stracił; między innemi kuryer od posła Brytańnii W. posłany z Constantinopola. Teraz więc podróżni z tey stolicy płynąć naprzód muszą do Warny, daley idą lądem przez Wołoszczyznę i Multany do Gallicyi. Basza Belgradzki odebrać miał niedawno uręczenie od Porty, że Selim 3 wkrótce przyszle 150 t. żołnierza na przywrócenie spokoyności w prowincyach Monarchii zachodnich. Wiedząc o tém Serwianie gotuią się do obrony. Naczelnik Czerni wysłał wodzów Hołowacz i Mladen do okolic Nissy, którzy pod Kurschumlei rozpędzili znaczną gromadę nie-

przyiaciel d. 10 Marca; w 6 dni poźniey drugą, która z Belgradu do Ostronicy wyciągneła. Poseł Angielski Drummond opuszcza Constantinopol, maiąc lądem powracać do oyczyzny.

Sultan rozkazał opatrzyć pilnie zamki Romelii, iakoteż twierdze Silistryi, Jzmayłowa, Brahiłowa, wiele innych. Woysko powierzone Jussuf Baszy ma być pomnożone do 100 t. Czas iednak zagaienia kampanii przeciw Serwianom zamierzony nie iest; nie spodziewamy się, gdyby to nastąpić mogło przed Sierpniem; wiadoma opieszałość woysk Tureckich w ciągnieniu, trudność założenia magazynów, sprowadzenia artylleryi &c.

PRUSSY.

BERLIN 15 Kwietnia. Graf Haugwitz powrócił z Paryża. Przed 2 laty otrzymał pozwolenie mieszkania w dobrach swoich na Szląsku, z obowiązkiem zasiadania w departamencie interessów zagranicznych, gdy w stolicy znaydować się będzie. Dziś Król naywyższą administracyą tegoż departamentu przywrócił dawnemu Ministrowi.

D. 9 umarł w mieście Brunświck panuiący X. Orange Nassau. Narodzony r. 1748, gdy ociec iego Gwilhelm 4 został Stadhuderem RP. prowincyi ziednoczonych, obioł po nim dziedzictwo w r. 1752; dla małoletności rządzić nie mogąc, miał opiekunem X. Ludwika Brunświckiego do r. 1766. Rządził Gwilhelm 5 spokoynie do r. 1778. Zapaliła się woyna między Francyą i Brytanią W. o niepodległość Ameryki. Chciał Stadhuder zachować oboiętność, iak ią zachował opiekun podczas 7 letniey woyny. Dawna nienawiść domowych nieprzyiacioł domu Orange, wsparta obcą intrygą, uwikłała RP. zerwano z Anglią więcey niż 100 letnie przymierze r. 1780.

Nieszczęściło się Hollendrom; wiele im osad zabierał nieprzyiaciel, wiele bogatych okrętów. Tak zwani Patryoci obwiniaią Stadhudera o porozumienie się z Anglikami. Pokóy r. 1783 z Jerzym 3 przywrócony, nie dał pożądaney cichości kraiowi. Burzyły się umysły; wydzierano iedne po drugich Stadhuderowi przywileie i prerogatywy konstytucyą nadane; stolicę Hagę opuścić musiał, i obrać w Geldryi mieszkanie. Zapędy Republikantów r. 1787 wstrzymały woyska Pruskie, pod hetmaństwem X. Brunświckiego do kraiu wprowadzone.

Skończyła się woyna domowa, Stadhuder odzyskał dawną władzę, poniżył przeciwników i zazdrośnych, pokoiem domowym nie mógł obdarzyć kraiu. Emigrowali do Francyi osobiści nieprzyiaciele. Przyszła rewolucya; zaczeła się woyna r. 1792. Na początku 1793 Konwencya nieprzyiaźń zapowiedziała domowi Orange. Woyska Hollenderskie w kampaniach r. 1793 i 1794 należały do zwycięztw i klęsk armii zprzymierzonych. Te gdy Niderland opuściły, r. 1795 G. Pichegru wprowadził Francuzów do granic RP. za przewodnictwem legionu uformowanego z wiadomych Emigrantów. Nikt prawie iuż nie myślił o odporze, poddawały się miasta, twierdze, prowincye całe nieprzyiacielowi. Gwilhelm 5 złożywszy w ręku wysokich Stanów dostoyność naywyższą, udał się na mieszkanie do Anglii.

Tu przebywał spokoynie do r. 1801. Traktat Lunewilski, następna umowa względem indemnizacyi sprowadziła do Niemieckich dzierżaw domu Orange dziedzicznych, Stadhudera; wkrótce w nadgrodę strat poniesionych w Hollandyi otrzymał Xięstwo Fuldeńskie. Umarł lat maiąc 58. Miał 2 synów; młodszy Fryderyk wielkich nadziei młodzian, na woynie rewolucyiney doświadczony rycerz, umarł w Padwie r. 1799 wtenczas gdy otrzymawszy naywyższe hetmaństwo woysk Austryackich, miał kampanią zagaiać we Włoszech z Francuzami, i talenta swoie okazać światu. Starszy Gwilhelm od lat kilku rządca kraiu Fuldeńskiego, po oycu nastąpił. Dwór nasz po zmarłym X. wzioł na 14 dni żałobę.

Konsyliarze Lombard, Le Coq, La Croix pracuiący w departamencie zagranicznych interessów, rangę wyższą otrzymali. X. Henryk brat Królewski wyiechał do Drezna.

G. Blucher kommenderuiący dywizyą woysk Pruskich w Cyrkule Westfalskim doniosł dworowi, że G. Beaumont część załogi Francuzkiey z Wesel wysławszy, osadził miasto Essen i kilka bliższych; które ponieważ do Cliwii ustąpioney nie należą, wodz Pruski osądził za rzecz przyzwoitą wprowadzić do nich swoią załogę; tak więc obie strony czekaią spokoynie wyższych rozkazów.

Półkownik Lingelsheim został naywyższym dozorcą instytutów kadeckich w państwie Pruskiém. Marsz G. Schmettau do Xięstwa Lawenburgskiego iest wstrzymany, dopóki z niego nie ustąpią woyska Szwedzkie, po odebraney odpowiedzi z Londynu. W kraiu Hannowerskim G. Schulenburg ogłosił, po wzięciu dzierżawy cywilney, powszechny pardon zbiegom wszystkim, którzy kiedykolwiek opuściwszy Pruskie chorągwie, tu znaleźli schronienie. Poseł Angielski Jackson wkrótce ma wyiechać do oyczyzny. Za d. kilka spodziewamy się tu oglądać Lorda Holland, który pośpiesza na poselstwo do Wiednia.

STETTIN 13 Kwietnia. Woyska Szwedzkie powracaiące z Hannoweru d. 3 wkroczyły do Greifswald, dokąd wkrótce przybyły Gustaw Adolf wszystkim dywizyom uszykować się kazał na polu pod Siemersdorf, i do otaczaiącego rycerstwa miał przemowę; w którey oświadczał Szwedom naywyższe ukontentowanie za okazaną gotowość do bronienia sławy i honoru narodowego. Gdy zaś okoliczności nie dozwoliły woysku czynić iak pragneło, Monarcha cieszy się nieskończenie, powracaiących widząc poddanych życzliwych i wiernych do tego kraiu, który przodkowie ich męztwem i walecznością zdobyli na 30 letniey woynie, za wiekopomnych rządów Gustawa Adolfa i Krystyny. Przydał, że dywizya iedna zostanie w Lawenburgu. Nastąpiły po tey mowie radośne okrzyki całego rycerstwa, i uroczyste nabożeństwo na otwartém polu; zatém półki rozeszły się do wyznaczonych stanowisk, Król wiechał do Greifswald.

Przez Brunn z Semlina wiadomość odbieramy, że w nocy z d. 23 na 24 Marca stoiący w tém mieście Austryacy słyszeli potężne z dział strzelanie, które z okolic Belgradu pochodziło. Natychmiast kommendant rozkazał garnizonowi i milicyom pod bronią stanąć w gotowości na przypadek wszelki. Nazaiutrz rano wiadomość odebrał, że Serwianie attakowali silnie Turków obozuiących pod Topery Doerry; przez cały d. walczono z wielką obu stron zaciętością i uporem; kto zwyciężył, rzecz ieszcze utaiona. Nocy następuiącey powstał w Belgradzie krzyk straszliwy; przyczynę zgadnąć trudno; domyślaią się iedni, że to pochodziło od znaczney liczby Turków ranionych w opisaney bitwie, których odprowadzono do miasta; zgadywaią drudzy, że Jańczarowie i Kersylianie mordowali mieszkańców Chrześcian. Rzecz w krótce obiaśnią poźnieysze doniesienia; dziś pewność mamy, że w opasanym zewsząd Belgradzie, żywności niedostatek przyszedł do naywyższego stopnia. Czerni wysławszy kilka dywizyi z doświadczonemi wodzami ku wschodnim granicom, ażeby uważali ciągnienie Turków zbliżaiących się do Serwii,sam ciągle bawi pod Sabacz, na prędkiém dobyciu tey twierdzy zakładaiąc nieomylną nadzieię przyszłego powodzenia ziomków swoich.

HISZPANIA.

MADRID 20 Marca. Wiadomości przysłane z Ameryki południowey to maią w sobie uwagi godnego, iż G. Kapitan prowincyi Rio do La Plata odkrył niedawno spisek tam skleiony na wywrócenie rządu Hiszpańskiego. Kto był sprawcą dzieła, iak wielu miał spolników, iakie środki do wykonania przedsięwzięcia, niewiadomo; to pewna że winnych oddano do sądu.

Zmarły niedawno w Cadix Adm. Gravina, testamentem odkazał 80 t. piastrów wdowom i sierotom maytków poległych w nieszczęśliwey rozprawie pod Trafalgar; buławę niegdy sobie ofiarowaną od Napoleona, darował Admirałowi Alava, szpadę równym sposobem otrzymaną Adm. Escano, drugą którą miał wielce kosztowną od Monarchy swoiego, Admirałowi Mazaredo. Słychać, iż eskadra przez Francuzów uzbroiona w Toulonie i Genui, niedawno wyszedłszy pod żagle zmierza do

Carthageny, gdzie połączona z Adm. Salcedo, ma przeyść do Cadix, ażeby port ten od oblężenia uwolniła. Jeśli tak iest, spodziewamy się słyszeć wkrótce o nowém spotkaniu z nieprzyiacielem; gdyż Adm Collingwood nieustannie krąży między Carthageną i Cadix.

BRYTANNIA. W.

LONDYN 29 Marca. Wczora Lord Petty w izbie niższey, Grenville w izbie Parów czytali pismo Królewskie. Monarcha uwielbiwszy dawne zasługi Adm. Duckworth, wspomniał zwycięztwo, które ten rycerz odniosł niedawno w S. Domingo, attakuiąc i niszcząc d. 6 lutego eskadrę Francuzką w porcie stołecznym tey wyspy, tak dalece, iż nieprzyiaciel nic z porażki ocalić nie mógł, wyiowszy małe statki. Tak znakomita przysługa iest godna nadgrody; Jerzy 3 naznacza dla zwycięzcy pensyą dożywotnią tysiąc FS. Nie wątpiemy, że obie izby na to chętnie zezwolą.

Czekamy doniesień nowych z Iamaiki od pomienionego Admirała. Położył w rapporcie pierwszym iż eskadra Adm. Lessaigne składała się z 5 okrętów lin. z których 3 zabrane i uprowadzone do Kingston, 2 na mieyscu spalone być miały. Nieprzyiaciel mówi, że nie miał nad 4 okręta, gdyż Brave odłączony burzą podczas żeglugi, niewiadomo w którą poszedł stronę. Rozumieią niektórzy, że na tym okręcie znayduiący się Hieronim Buonaparte zawinoł do Martiniki; zdaniem drugich, udał się do portów Brezyliiskich, zkąd przeydzie do Indyi wschodniey; inni mówią nakoniec, że ten młodzian nie był na eskadrze Lessaigne, lecz z Adm. Willaumetz prosto żeglował do Azyi przez wyspy zielonego przygórka.

Prywatne doniesienia z wysp Antilskich zapewniaią, że sami Francuzi 2 okręta ich własne, gdy osiadły na piasku, spalili; 2 fregaty i korweta mogły być przez zwycięzców zabrane; lecz Duckworth ścigać nie kazał, widząc wszystkie statki Angielskie bardzo uszkodzone wkrótkiey lecz zacięłey bitwie i krwawey. Liczba Francuzów zabranych w niewolę niewiadoma; podobno iest mała, gdyż Lessaigne znayduiąc się w niewielkiey odległości od brzegów, łatwo mógł maytków swoich na ląd wysadzić. Z naszych okrętów naywięcey utracił Northumberland, który natychmiast odprowadzono do Antigoa dla naprawy. Duckworth osłabioną eskadrę zmocnić postanowił okrętami lin. które stoią w portach Iamaiki; ponieważ rozumie, iż druga nieprzyiacioł eskadra iuż staneła w Indyi zachodniey, albo wkrótce tam przybędzie. Podobnieysza rzecz do prawdy, że Francuzi część mnieyszą flotty Bresteńskiey posyłaiąc z odsieczą dla G. Ferrand do S. Domingo, drugą licznieyszą wyprawili do Indyi wschodniey.

Rapporta Adm. Collingwood od czasu dawnego nie były ogłaszane; wiedzielismy, że nieczynnie krąży na brzegach Portugalskich i Hiszpańskich, nie maiąc w tey stronie nieprzyiacioł, z którémiby mógł walczyć. Po zniszczeniu wielkiey flotty zprzymierzeńców pod Trafalgar, nie rychło Francya i Hiszpania uzbroi, opatrzy, zgromadzi nową, któraby śmiele pokazać się mogła na morzu. Dziś od pomienionego wodza doniesienie odebrała Admiralicya, że na okrętach od flotty oderwanych, Excellent od 74 armat, Intrepide od 64, Król 2 Sycylii, małżonka iego i cała familia, szczęśliwie przeiechali z Neapolu do Palermo. Obydwa te statki napełnione były bogatym bardzo ładunkiem w złocie, srebrze, kleynotach.

Adm. Villeneuve poymany w Trafalgar, od nowych Ministrów niedawno pozwolenie otrzymał udania się do oyczyzny na słowo. Z tey rządu naszego powolności wnosić chcą niektórzy, że zamiana ieńców nie iest niepodobną, i wkrótce nastąpić może. Otém słusznie wątpiemy; to zaś pewna, iż nadziei niema, ażeby pokóy podpisały w czasie krótkim woiuiące Mocarstwa.

Sławna dawniey z piękności i przymiotów duszy Xiężna Devonshire umarła. Thierney i Hood wybieraią się do przygórka dobrey nadziei, pierwszy w dostoieństwie Gubernatora zdobytey osady, drugi kommendanta sił morskich. Obydwa wypłyną za d. kilka, prowadząc kilka okrętów lin. i fregat, pod których strażą będzie niemało statków przewozowych z żołnierzem lądowym. Ponieważ o przybyciu z eskadrą Adm. Warren nie doniesiono z Indyi zachodniey, morza śrzodziemnego, i gdy się ten wódz nie przyłączył do flotty Brest zamykaiącey, nie wątpiemy iuż o żegludze iego do Azyi. Jeżeli Willaumetz i Hieronim Buonaparte tam płyną, w Maju Popham donieść musi o pokazaniu się nieprzyiacioł pod przygórkiem dobrey nadziei.

Naostatek po długiém oczekiwaniu, Kanclerz skarbowy Lord Petty dziś ukazał izbie niższey, iakie być maią dochody i wydatki publiczne Anglików w r. 1806. Wszystkie szczegóły ieszcze nie są ogłoszone przez pisma publiczne, mianowicie iak wiele potrzebuie woysko lądowe, milicya, ochotnicy, flotta, interessa wnętrzne i zagraniczne; to tylko pewna, że Brytańnia W. w r. terazn. powinna mieć dochodu 43 milliony, 630 t. FS. wydatek zaś wyniesie 43 mill. 618 t. FS. tak że 12 t. FS. zostać ma w skarbie. Do tego rachunku nie wchodzą bynaymniey summy kraiu Irlandzkiego. Anglia zaciągnie długu 18 mill. FS. resztę dopełni podatek nadzwyczayny i zwyczayny; na opłacenie procentów od nowego długu podwyższa się cło na cukrze i tabace. Dokładnieyszą wiadomość o wszystkiém wkrótce damy, przestaiąc na tey uwadze, iż w r. terazn. dochody i wydatki skarbowe Brytańnii W. mnieysze będą kilko millionami FS. niż były w r. przeszłym. Papiery kraiowe utrzymuią się na stopniu wysokim, chociaż zgineła nadzieia pokoiu prędkiego, a zaszłe w Niemczech odmiany, ogłoszone portów zamknięcie, handlowi naszemu iest szkodliwe.

Listy przysłane z Verdun, Valenciennes, Sarlouis, miast innych, gdzie Francuzi trzymaią zamkniętych Anglików, doniosły o śmierci Kapitana okrętowego Deverson; ten rycerz długo był nieodstępnym towarzyszem prac i chwały zmarłego Nelsona. Cały garnizon twierdzy z pomienionych ostatniey, uszykowany pod bronią oddawał ostatnią posługę, szanuiąc w nieprzyiacielu męztwo, talenta, i cnotę. Deverson nie był poymany w bitwie; los iego umieścił w liczbie nieszczęśliwych ziomków, którzy podczas pokoiu we Francyi przytrzymani zostali.

Niedawno znayduiący się w stolicy naszey Irlandczykowie obchodzili uroczystość S. Patriciusza. Po nabożeństwie obiad nastąpił, spełniano zdrowie XX. Gallii i Clarence. Margrabia Hertford oświadczył imieniem pierwszego, że ten Pan statecznie od początku do końca sprzyia narodowi Irlandzkiemu, i z serca iest Irlandczykiem. Oświadczenie sprawiło radość niewypowiedzianą. Przydał Hertford, że odmiana w Ministeryum zaszła spodziewać się każe polepszenia losu obywatelom kraiu tego. X. Sussex opowiadał, że dawniey będąc w Rzymie odwiedzał Seminaryum Irlandzkie. Pytali się X. ciekawi młodzieńce, czyli był kiedy w ich oyczyźnie? Gdy odpowiedział: iż nie był nigdy; prosili ażeby stanoł na kamieniu w sali położonym, ziemią przykrytym. Co gdy uczynił; teraz, zawołali, mówić możesz, iż stałeś na Irlandzkiey ziemi, ta albowiem z naszey oyczyzny iest przyniesiona. Po tém zdarzeniu, przydał X. gorąco pragnołem widzieć Irlandyą, i chcę być poczytany za Irlandczyka, równie iak brat móy X. Gallii. Lord Moira Irlandczyk rodowity mówił do zgromadzenia w wyrazach pełnych umiarkowania, radząc ażeby ziomkowie iego zapominaiąc urazy przeszłey i krzywdy, lepszą na przyszłość mieli nadzieię, kochaiąc Anglików iak braci, dla dobra i obrony powszechney oyczyzny. Powstał oklask całego zgromadzenia; Sheridan długie posiedzenie zakończył śpiewaniem pieśni narodowey Irlandzkiey.

Zaszczyt Angielskiey literatury Elżbieta Carter umarła lat maiąc 89. Dzieł iey mianowicie poetycznych, smak czuiąc Anglicy, wysokie mieysce dali zmarłey w rzędzie kobiet uczonych.

BATAWSKA. RP.

HAGA 8 kwietnia. Wysokie stany roztrząsnowszy

doyrzale propozycye podane od Pensyonarza, wyznaczyły z grona swoiego 6 deputatów, Leyden, Sex, Twent, Rhemen, Hoff, Kempenaar, ażeby ułożyli proiekt dogodny potrzebom kraiowym. Gdy dzieło dokończą, ma być wysłane poselstwo do Paryża, dla umówienia się z rządem Francuzkim, względem odmian maiących nastąpić u nas. Utrzymuie się pogłoska, że Schimmelpenninck złoży urząd, i następcą mieć będzie Ludwika Buonaparte, który za kilka d. tu iest spodziewany. Rozumiemy, że władza iego nie będzie obszernieysza, niżeli była dotąd Pensyonarza RP.

Garnizon Francuzki niedawno z twierdzy Hameln wyprowadzony, ciągnie na załogę do miast naszych Harlem i Leyden; iuż znayduie się w Bentheim. Wiadomości Londyńskie dochodzą d. 1 Kwietnia; nic w nich nowego niema, wyiowszy spór Parlamentowy o pożyczkę, podwyższenie podatków, ogromność wydatków.

FRANCYA

PARYZ 3 Kwietnia. Do opisanych iuż dawniey artykułów edyktu czytanego u nas przed kilko d. w Senacie, przydać trzeba, że w kraiach Weneckich uformowane będą lenności, Dalmacya, Jstrya, Friul, Cadore, Belluno, Conegliano, Treviso, Feltri, Bassano, Vicenza, Padwa, Rowigo; 3 w Xięstwie Parmeńskiém, 6 w kraiu Neapolitańskim w nadgrodę dla mężów oyczyźnie zasłużonych, którym iż nigdy wypłacić się nie może przyzwoicie, rząd wyznał. Skarb Medioláński po 2 mill. 500 t. franków co miesiąc dawać powinien Francuzkiemu na opłatę woyska posiłkowego, dopóki Włochy własnych mieć nie będą ku swoiey obronie, co może za lat 6 nastąpić. Nad wszystkie inne rozrządzenia pomienionego edyktu podobała się narodowi nadgroda domierzona Ministrowi woiennemu Berthier w Xięstwach Neufchatel i Vallengin; zasługi tego męża na woynie i w domu uwielbili nie raz Francuzi.

Z Neapolu przysłał wiadomość Józef Buonaparte, iż artyllerya ciężka z tey stolicy wysłana do szturmowania Gaety, ieszcze pod twierdzą nie staneła. Z drugiey strony G. Duhesme przybył do Cassano, Regnier do Regio. Kommendant woysk Neapolitanskich Graf Damas po rozprawie nak rzeką Silo poszedł w niedostępne góry, na okręta zabrać się nie mógł; ma przy sobie ludu pieszego i konnego tysiąc. Margrabię Radio, gdy został poymany, stawiono przed sądem woyskowym; obwiniaią go nasi o postępki przeciwne prawu woiennemu.

Kupcy miasta Bordeaux przysłali do rządu pismo gruntownie dowodzące, iż miasta Anzeatyckie, Hamburg, Lubeck i inne powinny być zachowane przy dawnieyszych przywileiach; te podczas woien oboiętne, utrzymywać zwykły związek handlowy między Mocarstwami nieprzyiaznemi, równie dla wszystkich pożyteczne i dogodne, naybardziey Francuzkiemu narodowi, który dla słabości sił morskich w porównaniu z Angielskiemi, nieraz miałby zamknięte morza, cierpiałby niedostatek zamorskich produktów, gdyby go nie opatrywały we wszystkie potrzeby okręta miast Anzeatyckich.

G. Oudinot obiowszy kray Neufchatel, i Vallengin, sekwestrować kazał Angielskie towary. Cambaceres i Talleyrand wkrótce maią otrzymać pierwsze lenności. Gdy przyszła wiadomość o nieszczęśliwey bitwie w S. Domingo z Anglikami, rozumieli niektórzy, że Hieronim Buonaparte znaydował się na eskadrze Adm. Lessaigne; dziś pewnie wiemy, że nie do zachodniey, lecz do Indyi wschodniey z Brestu wypłynoł.

Słychać, że Neufchatel i Vallengin z przyłączonemi do nich powiatami kilko bliższemi, nowy departament składać będą. Napoleon podróż do Włoch ma przedsięwziąć w następuiącym tygodniu.

W Strasburgu niedawno skończony został proces fałszuiących bankocetle Wiedeńskie i rozmaite pieniądze. Holy, Lefevre, 3 bracia Bourguignon, 2 bracia Lahaye o zbrodnię przekonani, są skazani, na 15 letnie więzienie w kaydanach, wyciśnienie pieczęci, stanie pod pręgierzem; Lefevre od tey kary został uwolniony, ponieważ własną zbrodnię wyznał, do odkrycia spolników pomógł. Wielu innych po urzędowém przekonaniu odesłać kazano za granicę, ażeby każdy w narodzie swoim, od zwierzchności właściwey był ukarany. Wyżey wyliczeni Francuzami byli. Wykonanie iednak wyroku nie rychło nastąpi; rzecz przeniesioną została do kassacyinego trybunału.

WŁOCHY.

MEDIOLAN 26 Marca. Eugeniusz księgę praw cywilnych Francuzką uroczystym obrządkiem podał trybunałom u nas kassacyinemu, rewizyinemu, apellacyinemu, ażeby odtąd w całym kraiu sędziowie stosować się zaczeli do iey przepisów. W Genui Arcy Podskarbi Lebrun ogłosił, że z portu Tunis Bey wkrótce wysłać zamyśla 6 fregat i kilku mnieyszych korsarzów, z rozkazem zabierania statków Włoskich na morzu środziemném, i lądowania dla zdobyczy na brzegach Włoskich, mianowicie Neapolitańskich, Sycyliiskich, Sardyńskich. W Liguryiskich portach znaydowało się wiele statków kupieckich Neapolitańskich; tym do oyczyzny powracać kazano pod flagą Francuzką; gdyż Tunetańczykowie Neapolitańczyków nie chcą uznawać za Francuzów.

W kraiu Neapolitańskim dotąd niema domowey spokoyności. Niedawno Jozef Buonaparte z stolicy wysłał dywizyą woyska z rozkazem, ażeby mieszkańców Portici, Resina, Ponticello, innych mieysc rozbroiono.

RZESZA NIEMIECKA.

MUNICH 5 kietnia. Wiele odmian widziemy; większych spodziewać się każe odgłos powszechny. Marszałek Berthier iuż miał opuścić stolicę naszą, gdy niespodzianie rozkaz odebrał zostać na mieyscu do czasu niezamierzonego; w dniu 1 gońców 15 rozesłał w różne strony. Woyska Francuzkie przez Bawaryą i Szwabią ciągnące ku Renowi, ciągnąć przestały; dywizya nawet rozwiązana Marszałka Lefevre, która iuż była za Renem; przez Moguncyą powraca do Rzeszy. Ney nie szedł do Szwaycarów, iak głoszono, lecz prosto do Brisach, tu maiąc przechodzić na brzeg lewy Renu; i ten zatrzymać się musiał. Z twierdzy Braunau nie ustępuie garnizon; owszem zmocniony być ma świeżym żołnierzem, artyllerią; fortyfikacye naprawiać pilnie zalecono.

Podróż Maxymiliana I do Mediolanu i Paryża iest odłożona do czasu poźnieyszego; G. Deroy kazano pośpieszać do Tirolu z wielo Inżenierami. Do Wurtzburga wkroczył G. Pactod na czele 3 t. Francuzów; którzy niemieszkaiąc poymali kilkaset zbiegów z Bawarskiego woyska; innych po całym kraiu szukać zaczęto. Pierwsi, iak słychać, staną przed sądem woyskowym; dziesiąty z nich usłyszy wyrok śmiertelny, Po ucieczce tych żołnierzy miasto Bamberg zostało bez załogi; straż mieszczanie sami utrzymywać musieli. W Wurzburgu ponieważ G. Pactod nie znalazł armat i ammunicyi, wszystko ma być sprowadzone Menem z Moguncyi. Marszałek Mortier bawi w Norimberdze, Bernadotte w Anspach; los Wurtzburga niewiadomy. Davoust był iuż w Elwangen; dywizya iego znaydowała się w Aalen, Hall, Gaildorf zmierzaiąc ku Renowi; lecz i ta z drugiemi zastanowić się musiała.

Mówią, że liczna dywizya artylleryi Bawarskiey nagle rozkaz odebrała ruszać do Braunau; żołnierze urlopowani maią być przywołani rychło do chorągwi, liczbę ich wkrótkim czasie do 70 t. podnieść rząd zamyśla. Wiele regimentów Austryackich niedawno przybyło do kraiu Innviertel zwanego, zaymuiąc mieysca wypróżnione od Francuzów.

AUSZPURG 4 kwietnia. Maxymilian I pomnażaiąc woyska swoie, ma wkrótce zaciągnąć kilka Szwaycarskich regimentów. Kanonierowie Francuzcy w mieście naszém będący rozkaz odebrali pośpieszać do Braunau. Marszałek Soult, który iuż opuszczał Bawaryą, ma zalecenie zatrzymać się na mieyscu

w WILNIE w DRUKARNI XX. PIAROW ROKU 1806 DNIA 14 KWIETNIA SOBOTĄ